

SPAREBANK 1 SR-BANK ASA
Postboks 250
4068 STAVANGER

VÅR REFERANSE
11/3069

DERES REFERANSE

DATO
12.03.2021

Tilsynsrapport - IRB-tilsyn

Finanstilsynet gjennomførte stedlig tilsyn i SpareBank1 SR-Bank 12. desember 2019. Tilsynet inngår i Finanstilsynets oppfølging av bankens bruk og validering av internmodell for beregning av kapitalkrav for kredittrisiko.

Til grunn for disse merknadene ligger Finanstilsynets foreløpige rapport datert 13. juli 2020 og styrets svarbrev av 1. oktober 2020. Tilsynsrapporten oppsummerer merknader etter det stedlige tilsynet.

Utvikling i portefølje, risikoparametere og -vekter

Bankens kapitaldekningsrapportering viser betydelige reduksjoner i gjennomsnittlig risikovekt for foretaksengasjementer, både før og etter tilsynet. Banken rapporterte ved utgangen av 2020 en gjennomsnittlig risikovekt for ikke-misligholdte foretaksengasjementer på 58 prosent, som er mer enn ti prosentenheter lavere enn nivået ved utgangen av 2018. Reduksjonen kan hovedsakelig tilskrives redusert LGD. Finanstilsynet påpekte reduserte nivåer på risikovekt og LGD, i foreløpig rapport, og ba styret vurdere hvorvidt risikoparametere -vektene er forsvarlige.

Styret viser til porteføljestyring og at reduksjon i LGD for foretak skyldes etablering av nye sikkerheter, nedbetaling av engasjementer og oppdatering av sikkerhetsverdier. Videre viser styret til at kvartalsvise gjennomganger av risikorapporter og årlig validering skal sikre forsvarlige nivåer. Finanstilsynet vurderer at effekten av tiltak for å bedre kredittkvaliteten kan være overvurdert i modellen. Som det framgår av merknadene til valideringen under, mener Finanstilsynet av bankens valideringsresultater ikke underbygger at reduksjonen i risikovekt reflekterer tilsvarende reduksjon i risiko i porteføljen.

Beregnet løpetid (M) er redusert over tid i banken. Finanstilsynet stilte i foreløpig rapport spørsmål om løpetid på om lag 2,5 år reflekterer reell løpetid på foretaksengasjementene i bankens portefølje. Styret svarer at løpetiden er fastsatt i henhold til kapitalkravsforordningen, og at gjennomsnittlige årlige nedbetalinger indikerer lavere gjennomsnittlig løpetid enn 2,5 år. Finanstilsynet påpeker at den reelle eksponeringsperioden for de enkelte engasjementene kan være lengre enn kontraktsperioden, for eksempel ved forverring i konjunktorene. Finanstilsynet fastholder at løpetiden kan være undervurdert og ber banken følge opp utviklingen i reell løpetid i valideringen.

Finanstilsynet stilte i foreløpig rapport spørsmål om risikorapporteringen gir styret tilstrekkelig informasjon om risikoen i porteføljen, og registrerer fra styrets svar at nivåer på og utvikling i risikovekt, PD og LGD inngår i kvartalsvis risikorapportering til styret fra 3. kvartal 2020.

Validering av PD-modeller for foretak

Banken kalibrerer vektet og uvektet PD i foretaksporteføljen mot et langsiktig kalibreringsmål, beregnet som gjennomsnitt av estimert mislighold i en alvorlig nedgangskonjunktur (krise-mislighold) og i normale konjunkturer. Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at enkelte av estimatene som inngår i beregning av krise-mislighold framstår lite konservative og stilte spørsmål om det langsiktige kalibreringsmålet for PD er forsvarlig. Finanstilsynet påpekte videre at avviket mellom vektet PD, som banken benytter i risikostyringen, og det langsiktige snittet er betydelig større enn bankens egen toleransegrense for avvik.

Styret mener at banken har relevante data for krise-mislighold fra olje og offshore-porteføljen, og viser til at gjennomsnittlig mislighold for perioden fra 2015 til juli 2020 er vesentlig lavere enn anslaget for krise-mislighold. Finanstilsynet påpeker at datagrunnlaget er begrenset og at misligholdsandelen for nevnte portefølje bør vurderes konservativt, særlig når den er vesentlig høyere i enkelte år enn anslaget for krisemislighold. Finanstilsynet fastholder at bankens langsiktige kalibreringsmål er lite konservativt.

Styret viser videre til at tiltak for å redusere andelen høyrisikoengasjementer har bidratt til å redusere risikoen i porteføljen. Finanstilsynet fastholder at effekten av tiltak for å redusere risikoen i porteføljen kan være overvurdert i modellen, særlig når porteføljesammensetningen endres.

Finanstilsynet registrerer at banken vil revidere PD-estimatene på bakgrunn av ny misligholdsdefinisjon og nye retningslinjer fra den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA). Finanstilsynet legger til grunn at banken sikrer at datahistorikken reflekterer påregnelig variasjon i konjunkturerne og er konsistent med misligholdsdefinisjonen, og påregner sikkerhetsmarginer dersom det er mangler eller usikkerhet i datagrunnlaget.

Beregning av observert LGD

For uavklart mislighold beregner banken forventet observert LGD ved at estimert LGD multipliseres med forholdet mellom observert og estimert LGD for engasjementer med tilsvarende avklaringsstid. Estimaten utgjør hovedtyngden i valideringsgrunnlaget for LGD for de siste tre årene. Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at bankens metode verken tar høyde for usikkerheten knyttet til tapsgraden for enkeltengasjementer eller det forhold at estimatene skal gjelde for nedgangstider mens observasjonene hovedsakelig er fra gode eller normale konjunkturforhold. Styret tar kommentarene til orientering i forbindelse med pågående arbeid med modellene, men påpeker at en mer konservativ tilnærming vil innebære en forventningsmessig nedgang i estimatene for observert LGD etter hvert som misligholdene avklares. Finanstilsynet understreker at tapsgrader for uavklarte mislighold bør anslås konservativt, ettersom for lave observerte tapsgrader kan innebære at modellen framstår mer konservativ enn det er grunnlag for.

Validering av LGD-modell for foretak

Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at valideringsresultater for 2014 – 2018 viser at observert LGD er høyere enn estimert LGD i de tre beste LGD-klassene, hvor om lag halvparten av porteføljen befinner seg, og at marginen mellom estimert og observert LGD i den neste klassen er knapp. Marginen mellom gjennomsnittlig estimert LGD i frisk portefølje og gjennomsnittlig observert LGD er lav med tanke på at estimatene skal reflektere nedgangstider. Videre påpekte Finanstilsynet at marginene mellom estimert og observert prisfall ("reduksjonsfaktor") er små for

enkelte typer pant, og at observert tilfriskning er på nivå med eller lavere enn estimert for enkelte tilfriskningsklasser. Styret svarer at det tar Finanstilsynets kommentarer til orientering og at banken vil foreta en bred gjennomgang av modellen, inkludert en vurdering av kalibreringsnivået og valideringsmetodikken.

For Finanstilsynet

Bjørn Andersen
seksjonssjef

Olga Andreeva
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.